

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének H-FH-II-1023/2012. számú, fogyasztóvédelmi intézkedést tartalmazó határozata az Allianz Hungária Biztosító Zrt. számára.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39., a továbbiakban: Felügyelet) által az **Allianz Hungária Biztosító Zrt.-vel** (székhelye: 1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 48-52., a továbbiakban: Biztosító) szemben hivatalból lefolytatott fogyasztóvédelmi eljárás megállapításai alapján a következő

h a t á r o z a t o t

hozom:

- I. Kötelezem a Biztosítót, hogy 2013. január 2-án – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifa meghirdetésére ezen időpontban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, az ekkor megengedett lehető leghamarabbi hatálybalépési időponttal – olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifát hirdessen meg, amely az egyedi szerződések bonus-malus díjszorzóit a bonus-malus rendszerre vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban – és valamennyi egyedi szerződésre kiterjedően – határozza meg.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a határozat felülvizsgálatát a közléstől számított **30 napon** belül jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Törvényszéktől keresettel kérheti. A keresetlevelet – a Fővárosi Törvényszéknek címezve – a Felügyeletnél kell 3 példányban benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben vagy az alperes közigazgatási szerv kereseti ellenkérelmének kézhezvételétől számított 8 (nyolc) napon belül írásban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Felügyelet a Psztv. 64. §-ában és a 73. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján 2012. október 30. napján hivatalból célvizsgálatot indított a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Gfbt.) 23. §-ában meghatározott díjtarifa hirdetéssel kapcsolatos követelmények betartásának ellenőrzése céljából.

A Psztv. 64. § (1) bekezdése alapján a Felügyelet kérelemre vagy hivatalból indított eljárás keretében ellenőrzi

a) a 4. §-ban meghatározott szervezet vagy személy által nyújtott szolgáltatást igénybe vevő fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget megállapító, a 4. §-ban felsorolt törvényekben vagy az azok végrehajtására kiadott jogszabályban előírt rendelkezések, valamint

b) az alábbi törvényekben meghatározottak szerint

ba) a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény rendelkezéseinek,
bb) a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvény rendelkezéseinek, továbbá
bc) az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló törvény rendelkezéseinek (a továbbiakban az a) és a b) pont együtt: fogyasztóvédelmi rendelkezések), továbbá
c) az e törvény szerinti pénzügyi fogyasztói jogvitával kapcsolatos kötelezettség betartását, és - ide nem értve a szerződés létrejöttének, érvényességének, joghatásainak és megszűnésének, továbbá a szerződésszegésnek és annak joghatásainak megállapítását - eljár e rendelkezések megsértése esetén (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi eljárás).

A Psztv. 73. § (1) bekezdése szerint a Felügyelet a fogyasztóvédelmi rendelkezések betartásának ellenőrzése céljából meghatározott szervezetnél vagy személynél célvizsgálatot vagy több szervezetnél vagy személynél témavizsgálatot tarthat.

A FOGYASZTÓVÉDELMI VIZSGÁLAT SORÁN MEGÁLLAPÍTOTT TÉNYÁLLÁS, JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET, A TÉNYÁLLÁS MINŐSÍTÉSE

I. A MEGHIRDETETT DÍJTARIFÁBAN A BONUS-MALUS SZORZÓK VIZSGÁLATA

I.1 Tényállás

A Felügyelet a meghirdetett díjtartifa vizsgálata során megállapította, hogy a Biztosító 2013. január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtartifa hirdetményének a *„Személygépkocsi tarifa (határozatlan idejű, nem flotta, nem veterán) meglévő, 2011. december 31. vagy azt megelőző kockázatviselési kezdetű szerződésekre”* vonatkozó *bonus-malus szorzókat* tartalmazó táblázatában az M3-M2 malus osztályhoz tartozó szorzó egyaránt 1,96.

A Felügyelet a meghirdetett díjtartifa vizsgálata során megállapította azt is, hogy a Biztosító 2013. január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtartifa hirdetményének *„Tehergépkocsi tarifa (határozatlan idejű, nem flotta, nem veterán) új szerződésekre”* meghirdetett *bonus-malus szorzók határozatlan idejű, nem flotta, nem veterán 0-3500 kg össztömegű tehergépjárművekre új szerződések esetén* elnevezésű táblázatában

- az M4-M3-M2-M1 malus osztályhoz tartozó szorzó: 1,43;
- a B5-B6-B7-B8 bonus osztályhoz tartozó szorzó: 0,38;
- a B9-B10 bonus osztályhoz tartozó szorzó: 0,25.

A Felügyelet a meghirdetett díjtartifa vizsgálata során megállapította továbbá, hogy a Biztosító 2013. január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtartifa hirdetményének *„Tehergépkocsi tarifa (határozatlan idejű, nem flotta, nem veterán) új szerződésekre”* meghirdetett *bonus-malus szorzók határozatlan idejű, nem flotta, nem veterán 3500 kg össztömeg feletti tehergépjárművekre új szerződések esetén* elnevezésű táblázatában

- az M4-M3-M2-M1 malus osztályhoz tartozó szorzó: 1,62;
- míg a B3-B4-B5 bonus osztályhoz tartozó szorzó: 0,62,
- valamint a B6-B7-B8 bonus osztályhoz tartozó szorzó pedig: 0,39.

A Biztosító 2013. január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtartifa hirdetményének a „Veterán használatú gépjárművek tarifája” címszó alatt meghirdetett díjtartifája szerint:

„A bonus-malus díjszorozók értéke valamennyi kategória esetében 1, a választható díjfizetési gyakoriság pedig kizárólag éves lehet.”

I.2 Jogsabályi környezet

A Gfbt. 3. § 5. pontja az alábbiak szerint határozza meg a díjtartifa fogalmát:

díjtartifa: külön rendeletben meghatározott gépjármű-kategóriánként, és - a flotta kivételével - bonus-malus osztályonként, egy meghatározott naptári évre vonatkozóan a biztosító által megállapított alapidjak és a díj meghatározásánál alkalmazható valamennyi korrekciós tényező összessége.

A Gfbt. 23. §-a a díjtartifáról és annak meghirdetéséről az alábbiak szerint rendelkezik:

23. § (1) A biztosító a díjat minden egyedi szerződés vonatkozásában a meghirdetett díjtartifa alapján alakítja ki és azt az adott biztosítási időszak alatt - a bonus-malus rendszerre vonatkozó külön rendeletben meghatározottak kivételével - nem változtatja meg.

(2) A biztosítási időszakra, valamint a határozott tartamú szerződésre az időszak, illetve a tartam kezdőnapján érvényben lévő díjtartifát kell alkalmazni.

(3) A biztosító köteles minden egyedi szerződés vonatkozásában a (2) bekezdésben meghatározottak szerint alkalmazandó, a következő naptári évre vonatkozó díjtartifáját október 30-ig legalább két országos napilapban és a honlapján meghirdetni.

(4) A biztosító a meghirdetett díjtartifáját nem változtathatja meg.

A Gfbt. 25. §-a a bonus-malus rendszerről az alábbiakban rendelkezik:

„25. § (1) Az üzemben tartó a kármentes időszakhoz igazodó díjkedvezményre (bonus) jogosult, illetve az okozott és a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodó díjtöbblet (malus) fizetésére köteles.

(2) A biztosítók külön rendeletben meghatározottak szerint kötelesek a kártörténeti adatokat felhasználni, a kártörténeti adatokon alapuló bonus-malus rendszert működtetni, továbbá a kártörténeti igazolásokat kiadni.”

A bonus-malus rendszer, az abba való besorolás, illetve a kártörténeti igazolások kiadásának szabályairól szóló 21/2011. (VI.10.) NGM rendelet (továbbiakban: Rendelet) 2. §-a szerint:

„2. § (1) A bonus-malus rendszer a személygépkocsira, motorkerékpárra, autóbuszra, tehergépkocsira, vontatóra, mezőgazdasági vontatóra terjed ki.

(2) A bonus-malus rendszer az (1) bekezdés szerinti gépjármű-kategóriák vonatkozásában egy A00 alap, 10 bonus és 4 malus osztályból áll.

(3) A biztosító az egyedi szerződéseket díjmegállapítás céljából az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam kártörténeti adatai alapján az 1. melléklet szerinti táblázatban meghatározott módon a bonus-malus osztály valamelyikéhez hozzárendeli (besorolás).

(4) A biztosító köteles a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási egyedi szerződéseit a bonus-malus rendszer szerint nyilvántartani.”

I.3 A tényállás minősítése

A Felügyelet megállapítása szerint a Gfbt. által meghatározott, a díjtartifa meghirdetésére vonatkozó kötelezettség azt a célt szolgálja, hogy a gépjármű üzemben tartói egyszerűen és átlátható módon tájékozódjanak az egyes biztosítók díjtartifáiról. A Felügyelet megállapítása

szerint a jogalkotó akarata, azaz az átláthatóság akkor érvényesülhet, ha a Biztosító a Gfbt. szerinti felkészülési időben, gondos eljárás mellett alakítja ki a hirdetmény tartalmát, és gondoskodik arról, hogy a hirdetmény további pontosítást már nem igénylő módon kerüljön megjelentetésre. Ebből kiindulva a jogalkotó akaratával ellentétes, ezáltal pedig a Gfbt. 23. § (3) bekezdését sérti az, ha a közzétett tájékoztatás nem egyértelműen meghatározott, a fogyasztók által félreérthető és így további pontosítása, helyesbítése, kiegészítése szükséges.

A díjtarifa hirdetmény kapcsán előírt jogszabályi kötelezettség indoka, hogy lehetővé tegye valamennyi kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéskötési kötelezettséggel terhelt üzemben tartó számára, hogy a meglévő, illetve a társbiztosítóknál köthető biztosításának következő biztosítási időszakra vonatkozó díját — a biztosítók közzétételei alapján — egyértelműen meghatározza, ezáltal a számára legelőnyösebb biztosítás megkötésére tegyen ajánlatot. Ennek alapján az egyedi díjak megállapításához szükséges, közzéteendő díjtarifának (egyben számítási módszernek) pontosan és teljes körűen tartalmaznia kell, hogy milyen adatok, körülmények figyelembevételével állapítható meg a díjszabás hatálya alá tartozó szerződés egyedi díja.

A Gfbt. 25. § (1) bekezdése szerint — a bonus-malus rendszer keretében — az üzemben tartó a „kármentes időszakhoz igazodóan” szerezhethet jogosultságot a díjkedvezményre, míg a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodó díjtöbblet fizetésére köteles. A Biztosító a Rendelet 1. számú mellékletének megfelelő bonus-malus osztály valamelyikébe köteles besorolni az egyedi szerződéseket, a vonatkozó kártörténeti adatok alapján.

A tárgyalt jogszabályi előírások az előbbiek szerint tehát eltérést nem engedő módon meghatározzák az üzemben tartónak a kárelőzményi adatok alapján történő besorolási jogosultságát, ezzel együtt pedig a Biztosító besorolási kötelezettségét. A jogszabályi előírások ugyanakkor nem csupán az adott szerződés bonus-malus besorolási módját határozzák meg, hanem azt is rögzítik, hogy az üzemben tartó a kármentes időszak figyelembe vételével, ahhoz igazodóan, annak mértékére figyelemmel díjkedvezményre jogosult. Erre való tekintettel a Gfbt. rendelkezése alapján a Biztosító csak olyan bonus-malus rendszert alakíthat ki, amelyben az alkalmazott szorzószámok úgy kell igazodjanak az egyes bonus-malus osztályokhoz, hogy azok tükrözzék a kedvezőbb besorolás tényét. A jogalkotó által kialakított bonus-malus rendszer nem vitatható célja ugyanis, hogy a kármentességet az elért bonus fokozatnak megfelelő díjkedvezménnyel jutalmazza, míg a károkozást - a káresemények számától függően - a bonus-malus besorolásban elért fokozat elvesztésével és így az alkalmazandó szorzó emelésével szankcionálja.

A Felügyelet értelmezésében ugyanis a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás rendszeréhez kapcsolódó és nem mellőzhetően figyelembe veendő bonus-malus rendszer, illetőleg bármely, jogszabály által kötelezően figyelembe veendőnek minősített, kártörténetet értékelő rendszer, mint sajátos jogpolitikai eszköz alapvető funkciója a közúti közlekedés rendjének, mint a jelen kor egyik vitathatatlanul kiemelkedő társadalmi érdekének fenntartása, erősítése a közúti közlekedésben részt vevő szereplők anyagi érdekeltségének megteremtésén és motivációján keresztül. Ezt a jogalkotói célt a Felügyelet olyan kiemelkedő jelentőségűként értelmezi, amely túlmutat az egyes biztosítók saját üzletpolitikai megfontolásain, így a saját üzletpolitikai szándékok semmilyen módon nem írhatják felül, nem semlegesíthetik ezen jogpolitikai célok érvényesülését, mivel ennek megengedése közvetett módon a közúti közlekedés szereplőinek a – még a gondatlan – károkozást elkerülő magatartásra, a lehető legkörülményesebb gépjárművezetésre irányuló motivációit lehet képes gyengíteni.

Megállapítható, hogy a hirdetményben foglalt, eltérő bonus-malus fokozatokhoz kapcsolódó azonos szorzók alkalmazásával a Biztosító a kedvezőtlenebb malus, avagy bonus besorolású üzemben tartónak azonos, illetve nagyobb kedvezményt biztosít a már alacsonyabb malus vagy magasabb bonus besorolásban található üzemben tartóval szemben, amely magatartás ellentétben áll a bonus-malus besorolás alkalmazásának céljával, a jogalkotó szándékával, továbbá sérti a Biztosítóval szerződő üzemben tartók érdekeit.

A hirdetményben foglalt veterán használatú gépjárművek bonus-malus kategóriáihoz kapcsolódó egyetlen szorzó alkalmazásával a Biztosító az alacsonyabb bonus besorolású üzemben tartónak biztosít ugyanolyan, avagy nagyobb kedvezményt, mint a magasabb bonus besorolásban található üzemben tartónak, amely magatartás szintén ellentétes a bonus-malus besorolás alkalmazásának céljával, a jogalkotó szándékával, továbbá sérti a Biztosítóval szerződő üzemben tartók érdekeit. A Biztosító által alkalmazott egyetlen szorzót használó bonus-malus rendszer ugyanis azt eredményezi, hogy a Biztosító a magasabb kedvezményre jogosult üzemben tartót egyenlő módon díjazza a kevesebb bonus fokozatot elért, illetve a magasabb malus-szal rendelkező üzemben tartóhoz képest.

A Felügyelet a fentiek alapján megállapította, hogy a Biztosító a fenti eljárásával megsértette a Gfbt. 25. § (1) bekezdését.

IV. A FELÜGYELET ÁLTAL ALKALMAZOTT INTÉZKEDÉS

A Pszttv. 71. § (1) bekezdése szerint:

„71. § (1) Ha a Felügyelet megállapítja a fogyasztóvédelmi rendelkezések vagy a fogyasztóvédelmi ellenőrzés során hozott határozatának megsértését, a 61. § (4) bekezdés a), c) és e)-i) pontjában felsoroltak figyelembevételével és az arányosság követelményének szem előtt tartásával az alábbi jogkövetkezményeket alkalmazza:

d) határidő tűzésével a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére kötelezheti a jogsértőt azzal, hogy az a hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében tett intézkedéséről köteles értesíteni a Felügyeletet.

A Felügyelet a feltárt jogszabálysértésre tekintettel a határozat rendelkező részében arra kötelezte a Biztosítót, hogy 2013. január 2-án – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtartifa meghirdetésére ezen időpontban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, az ekkor megengedett lehető leghamarabbi hatálybalépési időponttal – olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifát hirdessen meg, amely az egyedi szerződések bonus-malus díjszorzóit a bonus-malus rendszerre vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban – és valamennyi egyedi szerződésre kiterjedően – határozza meg.

A jogsértés megszüntetése érdekében tett intézkedésről a Felügyelet értesítésének előírását a Felügyelet arra való tekintettel mellőzte, hogy hivatalból figyelemmel kíséri a kötelezettség teljesítését.

A Felügyelet a fentiek szerint határozatában számot adott azon körülményekről, amelyek alapján a jogsértés súlyára, továbbá az eset összes körülményeire figyelemmel indokoltnak és szükségesnek tartotta a fogyasztóvédelmi intézkedés alkalmazását.

A Felügyelet az általa alkalmazott, a határozat rendelkező része szerinti intézkedéssel látta elérhetőnek azt a jogalkalmazói célt, hogy a Biztosító a közzétett díjtarifának a fogyasztók megtévesztésére alkalmas hivatkozását mihamarabb kijavítsa és a Felügyelet így megakadályozza a díjtartifa kifogásolt rendelkezése miatti szerződéskötésekből eredő vitás helyzetek kialakulását, a megtévesztő tájékoztatásra alapított üzleti döntések meghozatalát.

A Felügyelet a hivatkozott körülményekre tekintettel indokoltnak és szükségesnek tartotta a fentiekben megjelölt jogkövetkezmény alkalmazását.

A határozatot a Felügyelet a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdése alapján, a Psztv. 4. § (1) bekezdése a)-r) pontjában, valamint a 64. § - 73. §-aiban biztosított hatáskörében eljárva hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontján, a 100. § (2) bekezdésén, 109. § (1) bekezdésén, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 326. § (7) bekezdésén, a 327. § (1)-(2) bekezdésein, a 330. § (2) bekezdésén, a 332. § (2a) bekezdésén és a 338. § (1)-(3) bekezdésein alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja és 73/A. § (3) bekezdése értelmében a közlés napjával jogerős.

Budapest, 2012. november 10.

Dr. Szász Károly s.k.
a PSZÁF elnöke